

ПОРІВНЯННЯ МОДИФІКАЦІЙ МАГНІТНИХ ЗОНДІВ ЗА ПРОФІЛАКТИКИ ТРАВМАТИЧНОГО РЕТИКУЛІТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Семьонов О. В., Сусллова Н. І., Шкваря М. М., Тимченко К. А.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

semonov.o.v@dsau.dp.ua

Вступ. На даний час у великої рогатої худоби в умовах приватного сектору та дрібних приватних господарств металонасійство з подальшим розвитком травматичного ретикуліту, синдрому дистонії передшлунків та інших ускладнюючих патологій є досить поширеним явищем [4]. Травматичний ретикуліт характеризується запальним процесом сітки та суміжних органів (діафрагми, перикарду, очеревини, печінки, селезінки) частіше всього внаслідок травмування металевими феромагнітними предметами, такі як фрагменти дротів, цвяхи, металева тирса, тощо [2]. Причинами виникнення травматичного ретикуліту саме у великої рогатої худоби є особливості фізіології травлення та технології утримання, на відміну від дрібної рогатої худоби (вівці та кози) [3]. Внаслідок порушення технології заготівлі, зберігання та підготовки до згодовування, до грубих кормів й концентратів потрапляють металеві предмети. Сприяючим фактором є: випасання тварин на засмічених пасовищах; лизуха, що виникає за порушень обміну речовин, жуйні тварини (ВРХ) не перебираючи, жадібно споживають корм разом зі сторонніми тілами.

Згідно результатів диспансеризації, через патології органів травної системи, передчасне вибраковування хворих тварин сягає більше ніж 6%, що обумовлено погіршенням стану здоров'я, зниженням продуктивності та такими ускладненнями як травматичний ретикулоперикардит, ретикулоперитоніт, ретикулогепатит та інші [1].

Мета дослідження. Визначення та узагальнення основних критеріїв діагностики та профілактики травматичного ретикуліту великої рогатої худоби, порівняння ефективності використання магнітних зондів різних модифікацій. Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання: визначити клінічні симптоми травматичного ретикуліту та методи його діагностики (клінічні, лабораторні, інструментальні); порівняти особливості введення магнітних зондів; визначити основні напрямки профілактики травматичного ретикуліту. Об'єкт дослідження: велика рогата худоба за металонасійства. Предмет дослідження: аналіз умов утримання та годівлі.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводились на великій рогатій худобі. Враховували анамнестичні дані, визначали клінічний стан тварин. Для зондування використовували три модифікації магнітних зондів: магнітний зонд С.Г. Меліксетяна, зонд ЗМВ розроблений в Україні (Скіданов М.Є., Левченко В.І.) та магнітний зонд Коробова О.В. сучасної модифікації (<https://prom.ua/ua/p1806267561-zond-magnitnyj-korobovu.html>).

Результати дослідження. Введення магнітних зондів будь якої модифікації проводили після дванадцяти годин витримування тварини на голодній дієті із суворим дотриманням правил підготовки зондів.

Магнітний зонд С.Г. Меліксетяна. Гумова частина зонда вводилась через нижній носовий хід у глотку та стравохід, що потребує суворої фіксації тварини на «розтяжку»; виводився язик назовні через беззубий край, для фіксації щелеп необхідне використання клиноподібного зівнику Байера. Вкрай необхідна фіксація голови за носову перетинку щипцями Гармса. Гачком спеціальної ключки в глотці захоплювали гумову частину зонда, виводили кінець його назовні через рот (гачок пластиковий у гумовому кожусі має схильність до вигинання, цільнометалевий – ковзання в руці оператора). Приєднували магнітну головку з манжетою й клали гачком за корінь язика, повертаючи проти годинникової стрілки, що додатково створює дискомфорт та неспокій тварини. Після проковтування головки, контролювали її місце знаходження (сітка, правий бік 5-6-й межреберний проміжок), вільний кінець зонда фіксували за риг, таким чином – при введенні даної модифікації ротова порожнина вільна, відсутні жувальні рухи, гіперсалівація, гумова частина зонда ніяким чином не може бути пошкоджена, що є безсумнівною перевагою даного зонда.

Зонд ЗМВ розроблений в Україні (Скіданов М.Є., Левченко В.І.): Перед введенням зонда випоювали 5-10 літрів води. Гумовий шланг пропускали через отвір металевого дюралімінієвого зондоввідника, з боку конуса до нього приєднували магнітну головку з манжетою (перевага в тому що магнітна головка до нього не примагнічується й потім вільно відєднується), фіксували головку щоб вона повністю входила в конус. Іншою рукою виводили язик назовні, зафіксований за П-подібну пластину металевий шток вводили в ротову порожнину на корінь язика, за ковталь-

ного руху послаблювали натяг гумової частини зонда. Після контролю знаходження магнітної головки, фіксували гумову частину за роги. Таким чином, введення даної модифікації не потребує додаткових помічників для фіксації, виконується однією особою, не завжди потребує додаткового інструменту – щипців Гармса, швидка фіксація ременів зондоввідника за рахунок самофіксуючих застібок, за часом здійснення – швидка маніпуляція. Але слід зауважити, оскільки в ротовій порожнині весь час знаходиться зондоввідник, у тварини спостерігаються жувальні рухи, посилене виділення слини, слід ретельно стежити за переднатягом зонду, щоб тварина його не пошкодила, не перекусила.

Магнітний зонд Коробова О.В. сучасної модифікації: теоретично здійснюється однією особою, оскільки на його підставі є модифікація попереднього зонда. Але, враховуючи що він вироблений в сучасних умовах, на наш погляд не є пріоритетним за вибору. Причин є декілька (акцентуємо увагу, що це цілком є результатом його виробництва): по перше, металевий зондоввідник складається з двох частин, що нагвинчуються одна на одну, є ферромагнітним, внаслідок чого магнітна голівка до нього прилипає і не вивільнюється в ротовій порожнині; теж саме стосується металевого тросу зонда – він прилипаючи до голівки, утворює в ротовій порожнині петлю, і за ніяких обставин голівка не потрапляє до глотки. Таким чином, введення даної модифікація затруднене, призводить до невиправданих труднощів та дискомфорту тварини.

Висновки. Порівнюючи «недоліки» та «переваги» введення різних модифікацій магнітних зондів для профілактики металоносійства, ретикуліту, на нашу думку, більш оптимальним є зонд ЗМВ розроблений в Україні (Скіданов М.Є., Левченко В.І.). Використання цього зонда легкоздійсненне однією особою, за умови суворого дотримання правил зондування не має негативних наслідків (перекушування гумової частини,) не спричинює зайвого дискомфорту та неспокою тварини.

Література

1. Захарін, В. В., Гришук, Г. П., Євтух, Л. Г., & Трохименко, В. З. (2018). Поширеність металоносійства і травматичного ретикуліту серед корів приватного сектору та його взаємозв'язок із виникненням отельної та післяотельної патології. Науково-технічний бюлетень Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок і Інституту біології тварин, 19 (2), 240-246.
2. Кібкало, Д.В., Могільовський, В.М., & Пасічник, В.А. (2023). Хвороби високопродуктивних корів: монографія. Харків: РВВ ДБТУ. <https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/83cb9179-e17f-46e5-88cb-ec90b6eeb7a1/content>
3. Skripka, M. V., Panikar, I. I., & Kushnir, V. Yu. (2021). Pathogenetic and pathomorphological aspects of small cattle gastrointestinal tract obstruction. *Veterinary Science, Technologies of Animal Husbandry and Nature Management*, 7, 133-140. DOI: 10.31890/vttp.2021.07.20 <https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/95147a88-2fd9-428e-a395-be9f0b976da7/content>
4. Sokolyuk, V. M., Ligomina, I. P., Dukhnytskyi, V. B., Boyko, P. K., Dzhmil, V. I., & Boltyk, N. P. (2023). Indigestible foreign bodies in feed for livestock and preventive measures in farm conditions. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 25(109), 95-102. <https://doi.org/10.32718/nvlvet10915>

Етіопатогенетичні аспекти неплідності корів за дисбалансу кобальту та вітаміну В12

Склярів П. М., Науменко Ю. М.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
skliarov.p.m@dsau.dp.ua

Вступ. Проблема аліментарної неплідності великої рогатої худоби в біогеохімічних зонах з дефіцитом мікроелементів залишається актуальною у ветеринарній патології [4]. Особливого значення це набуває в регіонах із високим техногенним навантаженням, де природний дефіцит Кобальту ускладнюється присутністю елементів-антагоністів, зокрема важких металів. Порухення репродуктивної функції у таких тварин є наслідком поєданого впливу метаболічного виснаження та хронічної інтоксикації [5].

Мета дослідження. Теоретично обґрунтувати етіопатогенетичні механізми виникнення неплідності в корів, зумовленої дефіцитом Кобальту, вітаміну В12 та впливом антагоністичних чинників.